

אותי זה מטריד - הטרדה מינית במקומות ההתנסות

כתבה: נטע ידיד

אגף תכניות סיוע ומניעה, שפ"י

רציונל

בני הנוער הפעילים במסגרת התכנית למעורבות חברתית נמצאים בשיאו של גיל ההתבגרות, בשלב שבו עולה רצון למגע אינטימי ולקשר. ההצפה הרגשית, הבלבול, חוסר הניסיון והלחצים החברתיים שעמם מתמודדים המתבגרים מקשים עליהם לגבש עמדה בשאלות שונות, כגון: מהו הקו האדום המבדיל בין סקרנות מינית לגיטימית לבין הטרדה מינית, מהו ההבדל בין חיזור ורצון להתחלת קשר ובין הטרדה מינית, מתי עוברת התנהגות בעלת אופי מיני את הגבול מתחום המותר לתחום האסור, איזו מערכת יחסים מותרת ואיזו אסורה. שאלות רבות שלעיתים קרובות נותרות ללא מענה.

בשנים האחרונות, אנו עדים לעיסוק ציבורי רב בנושא הטרדה מינית בכלל ובמקומות עבודה בפרט. למרות השיח הציבורי הרחב בנושא, ניכר כי עדיין אין הפנמה מספקת של כללי מותר ואסור. אנו שולחים את התלמידים לפעול במקומות התנסות מוסדריים, אך שבהם עלולים להיווצר קשרים מיניים אסורים בין העובדים לבני הנוער. בחלק מהמקרים, הפרשי הגיל בין בני הנוער לעובדים הקבועים קטן יחסית, מצב אשר עלול לעורר פיתוי ליצירת קשרים מיניים. חשוב שניתן את הדעת לאפשרות קיומם של מצבים מורכבים במקומות ההתנסות, כגון: חיזור של עובד קבוע אחר נער או נערה, הטרדה מינית ופגיעה מינית.

כמערכת חינוך, אחת המשימות המוטלות עלינו היא להבטיח את הרווחה הנפשית של בני הנוער. לכן עלינו לציידם בידע, במודעות ובכלים להתמודדות במצבים של הטרדה מינית ועם דילמות הקשורות בהם.

לעיסוק בנושא חשיבות נוספת, עצם השיח בנושא מאפשר לבני הנוער לראות במנחה דמות מכילה ותומכת, שאפשר לפנות אליה בשעת מצוקה.

למנחה: להלן שלוש פעילויות העוסקות בנושא הטרדה מינית במקומות ההתנסות.

מטרת הפעילות הראשונה היא שהתלמידים ירכשו יכולת הבחנה בסיסית בין קרבה רצויה לבלתי-רצויה בין בני אדם. הפעילות השנייה עוסקת בהטרדה מינית במקומות ההתנסות ובפעילות השלישית מוצג החוק בנושא.

טרם העיסוק בנושא, מובא מידע כללי בנושא הטרדה מינית, בסיום הפרק מוצג החוק. חשוב שתקרא את כל החומר בנושא ותלמד אותו היטב לפני שתעביר אותו לתלמידים.

מבוא: הטרדה מינית

"כל מגע לא מוזמן, לא מקובל ולא הדדי, הערה, רמיזה, בדיחה או תשומת לב המעליבה ופוגעת באדם המעורב וגורמת לו להרגיש מאוים, מושפל, נשלט או נבוך." (דה-ליון, 1989).

"התנהגות לא מבוקשת ולא הדדית כלפי אנשים הנמצאים בעמדות פחות חזקות או בנסיבות פחות חזקות." (שטראוס, 1992)

הטרדה מינית היא התנהגות פיזית או מילולית בעלת אופי מיני המופנית לאדם בניגוד לרצונו או שלא בהסכמתו. היא פוגעת בכבוד האדם, בחירותו, ובזכותו לשוויון הזדמנויות. היא משפילה ומבזה את האדם שאליו היא מופנית, בין השאר בשל ההתייחסות אליו כאל אובייקט מיני לשימושו של המטריד ולא כאל אדם בעל רצונות ובעל בחירות משל עצמו.

ההתנהגות הפוגעת יכולה להיות מילולית (שימוש במילים או אמירות בעלות אופי מיני) או פיזית (נגיעה, ליטוף, נשיקה, התחככות) ומתייחסת לטווח התנהגויות רחב – החל מהטרדה מינית מילולית ועד להתנהגות שהיא עברה פלילית, כגון מעשה מגונה או אונס.

הטרדה מינית, בחלקה, היא מושג סובייקטיבי. ייתכן כי מה שייראה לאדם אחד כהטרדה, יתפרש בעיני האחר כמחמאה. יוצאים מן הכלל הם הסעיפים בחוק העוסקים במעשים מגונים ובסחיטה באיומים (כמשמעם בחוק העונשין).

ברוב המקרים, הטרדה מינית נעשית מצד גבר כלפי אישה, אך יש מקרים של הטרדה מצד אישה כלפי גבר, מצד גבר כלפי גבר ומצד אישה כלפי אישה.

הקדמה למנחה

שיח בנושא מיניות אינו יכול להתקיים בסביבה סטרילית וניטרלית. שיח כזה מעורר רגשות רבים ומגוונים ומציף מגוון רחב של דעות. חשוב לתת הד לכל הדעות, גם לקולות המתרעמים והמתנגדים, אך לציין שחוק הוא חוק, לא תמיד אנו מסכימים עם החוק, אך אנו מקיימים אותו כי כאזרחים החובה הזו חלה על כולנו.

הקושי העיקרי בשיח על נושא המיניות הוא אי-היכולת לצפות את שיעלה בשיח. לכן יש

לקבוע מראש כללי שיח:

1. לכל אחד יש זכות מלאה להביע את דעתו במלואה ללא הפרעה, גם אם היא אינה

עולה בקנה אחד עם דעות של אחרים בכיתה.

2. כל אחד מדבר בשם עצמו בלבד! איש אינו מציג אירוע שקרה למישהו אחר שנוכח

בכיתה.

3. אין לציין שמות של מעורבים כאשר מביאים דוגמה לאירוע שחוו.

4. אין מדברים על נושאים אישיים בכיתה! אם תלמיד מעלה תכנים אישיים, רצוי לציין כי

אנו מעוניינים מאוד לשמוע, להנחות ולעזור בכל מקרה ומקרה לגופו, אך שרצוי

- שהדברים יאמרו בסוף השיעור במקום שקט ופרטי כדי שהמנחה יוכל להיות קשוב לתלמיד ולעזור לו להתמודד עם הסוגיה שהוא מעלה.
5. במקרה שתלמיד מתקש להעלות תוכן אישי, חשוב לציין בפניו שעליו לשקול שנית את החלטתו. השיח הפתוח בכיתה והעובדה שכל מה שנאמר מתקבל בהבנה ובהכלה מעוררים בתלמידים רצון לספר סיפורים אישיים שלוחצים ומעיקים, אלא שעל התלמיד לדעת שיהיה קשה, ואולי אף בלתי-אפשרי, לשמור את סיפורו בסוד, ועל כן עליו לשקול מה יהיה המחיר של הפצת האירוע.
6. כאשר תלמידים מבטאים אמירה כמו: "הלוואי שמישהו בוגר יתחיל איתי", "מה, יגידו לי עם מי לצאת ועם מי לא?", עלינו לציין שיחסים בין נער או נערה לאחרים עליהם אפשריים לחלוטין, אך בתום ההתנסות במקום. אפשרות נוספת היא לעבור לפעול במקום אחר. עליהם להבין שהנפגע העיקרי במקרה של יחסים אינטימיים יהיה האדם הבוגר והאחראי, ולכן, אם הוא חשוב להם, יידרש איפוק עד סיום תקופת ההתנסות.
7. משפט כמו: "כולם נוהגים כך" מעורר את השאלה אם תמיד עושים מה שכולם עושים (האם כולם מעתיקים במבחנים? האם כולם מעשנים? האם כולם שותים אלכוהול? האם כולם גונבים מהחנות?). אפשר לבחון אתם מצבים שבהם הם לא עשו מה שכולם עשו ומה קרה בעקבות זה, ומצבים שבהם הם כן עשו מה שכולם עשו על-אף שידעו שזה אסור ושילמו על כך מחיר – כיצד זה השפיע עליהם ואם היום, בדיעבד, הם היו עוצרים לרגע ובוחרים לעשות משהו אחר או שהיו ממשיכים לעשות מה שכולם עושים למרות המחיר הכבד הצפוי.

פעילויות מומלצות

1. פעילות של מגע (פעילות פתיחה)

מטרות

1. מודעות לתחושות אישיות במצבי קרבה וריחוק מאנשים שונים.
2. הכרת המושגים מרחב אישי, פלישה וגבולות במרחב האישי.
3. בחינת המושגים: מותר, אסור ונכון, לא-נכון ביחסי קרבה, רעות וחברות.

הנחיות

המשתתפים יעמדו בשתי שורות, זו מול זו, במרחק רב האחת מהשנייה (בהתחשב בגודל החלל).

הוראה א'

- על כל משתתף להתקרב אל המשתתף העומד בשורה מולו עד שהוא מרגיש שהקרבה כבר אינה נוחה לו. עליו לעצור במרחק המתאים לו.
- הסתכלו זה על זה.
- הניחו יד אחת סמוך לכתף של האדם שמולכם ומדדו את המרחק ביניכם.
- שוחחו ביניכם.

הוראה ב'

- העומדים בשורה א' ישנו את המיקום שלהם כך שכעת יעמדו זוגות חדשים זה מול זה.
- עמדו זה מול זה במרחק רב.
- התקרבו זה לזה כל עוד אתם חשים נוח.
- הניחו יד אחת סמוך לכתף של האדם שמולכם ומדדו את המרחק ביניכם.
- נעצו מבטים זה בזה ללא מילים (יש להקפיד על טווח זמן ארוך יחסית).

הוראה ג'

- העומדים בשורה א' ישנו שוב את המיקום שלהם. יש להקפיד שהזוגות שנעמדים אחד מול השני יהיו חדשים.
- עמדו זה מול זה במרחק רב.
- התקרבו זה לזה כל עוד אתם חשים נוח.
- הניחו יד אחת סמוך לכתף של האדם שמולכם ומדדו את המרחק ביניכם.
- נעצו מבטים זה בזה ללא מילים (יש להקפיד על טווח זמן ארוך יחסית).
- כעת התקרבו זה לזה בצעד אחד, ללא מילים, והישארו כך (יש להישאר במצב זה כמה שניות – די זמן לגרום תחושת אי-נוחות).
- צעדו צעד אחורנית.

שאלות לדין

- כיצד הרגשתם במהלך הפעילות?
- מתי חשתם נוח יותר ומתי חשתם מבוכה או אי-נעימות? מדוע?
- האם זה מזכיר לכם מצבים מסוימים?
- האם תרצו לספר עליהם ללא ציון שמות או פרטים מזהים?
- מה לדעתכם בחן התרגיל?

למנחה

התרגיל בא לבחון כיצד אנו חשים במצבי קרבה, את נושא הגבולות, את מידת האינטימיות שאנו מוכנים לה עם אנשים שונים וכו'.

לרוב, כאשר קיימת קרבה רבה מדי בין אנשים שאין ביניהם יחסים אינטימיים, נוצרת תחושת אי-נוחות. גם נעיצת מבטים עשויה להביך מאוד ולגרום אי-נוחות – בפרט כשאין אפשרות לדבר. נעיצת מבטים וקרבה פיזית עשויים להתפרש, במצבים מסוימים, כפלישה או כחדירה. ביפנית קוראים לזה MA. ה-MA הוא התחום שלי והוא מגדיר את הגבולות שלי, שאסור לאחרים לחצות אותם ללא אישורי.

חדירה לתחום שלי תתאפשר בשני מצבים – במצב של אהבה או במצב של מלחמה. כאשר חשים תחושת חנק וצפיפות מדובר בפלישה. התקרבות יתר ונעיצת מבטים מקרוב יכולים להתפרש כמעשה תוקפני, מביך, לא-נעים, פולשני.

לסיכום: מגע יכול להיות נעים ומכבד, אך יכול גם להיות תוקפני ופולשני. עלינו לכבד את רצונותיו של הפרט ואת גבולותיו, אסור לנו לפלוש ל-MA שלו ללא אישורו.

2. האם זו הטרדה מינית

למנחה: לפניך מצבים מספר בנושא הטרדה מינית לדין בכיתה. מטרת העיסוק במצבים היא לסקור מקרים אפשריים של הטרדה מינית במקום ההתנסות, לבחון את יחס התלמידים לכל אחד מהמצבים ואת הבנתם מהי הטרדה מינית במקום עבודה, לבחון עד כמה החוק בנושא מובן ומוכר להם ומה אפשר לעשות ואל מי אפשר לפנות בעת מצוקה. מומלץ לקיים את הפעילות ולאחריה להציג לתלמידים את החוק להטרדה מינית (מופיע בהמשך).

מטרות

1. הכרת החוק להטרדה מינית.
2. הבנה מהי הטרדה מינית במקומות עבודה.
3. הכרת מקורות לעזרה.

הנחייה

על התלמידים להתחלק לקבוצות בנות 4-5 תלמידים. כל קבוצה תקבל תיאור מצב ותדון בו בהתאם לשאלות המוצגות בסופו. בכיתה גדולה, אפשר לתת תיאור מצב זהה לשתי קבוצות.

מצב א'

את תלמידה בכיתה י'. במסגרת המעורבות החברתית בחרת להתנסות במד"א. העבודה מרתקת, אך מפגישה אותך עם מצבי חיים מגוונים, שלא כולם מסתיימים בטוב. לעתים המראות קשים ומטלטלים, במיוחד כשמדובר בשאלה של חיים או מוות או בסבל בל יתואר של אנשים ובפרט של ילדים קטנים.

מה שעוזר לך להתמודד ברגעים הקשים הללו זו המסירות האין-סופית של אנשי הצוות והאהבה הרבה ששוררת ביניהם. ברגעים כאלה, הם המשענת. החיבוק החם והליטוף המרגיע עוזרים להתמודד עם המראות הקשים. לעתים העבודה נמשכת בשעות לא-מקובלות, בעיקר בסופי שבוע, כשאינך חייבת לקום למחרת בבוקר לבית הספר.

לאחרונה, החיבוק של אחד מהפרמדיקים גורם לך אי-נוחות. את חשה שזה לא החיבוק הרגיל והמוכר, שיש בזה משהו נוסף. הוא מחבק, קצת מלטף, זה נעים ומרגיע, בפרט ברגעים קשים, אבל גם עושה משהו לא-נעים בבטן, מן התכווצות כזו. לאחרונה את חשה שבזמן חיבוק, בפרט כשאתם כמעט לבד בשעות הקטנות של הלילה, היד שלו נעה למקומות אחרים בגוף – לעורף, לפניך, קצת מתחת לחולצה. את מתחילה לחוש פניקה, אינך יודעת איך לפרש את הסיטואציה...

סיפרת על כך לחברה טובה שלך שנמצאת במד"א יחד אתך. היא אמרה לך שאת סתם מגזימה. לדבריה הוא מקסים ונחמד והיא אינה מבינה מה הבעיה. אבל את מרגישה לא נוח בסביבתו, מתחילה לחוש מתוחה בקרבתו ושואלת את עצמך אם מה שאת מרגישה זה נורמלי או לא, אם הצורה שבה הוא נוגע בך ראויה או לא, אם כדאי לך לומר משהו למישהו, ואם כן, למי? לבחור עצמו? למנחה בבית הספר? מי או מה יכולים לעזור לך?

שאלות לדיון

1. מה אתם מרגישים בעקבות קריאת הדברים?
2. מה דעתכם על התנהגותו של הפרמדיק?
3. האם זו הטרדה מינית או חיזור לגיטימי?
4. כיצד אפשר להבחין בין הטרדה לחיזור?
5. האם זה נכון שפרמדיק יחזר אחרי נערה?
6. אל מי פונים? עם מי מתייעצים?

מצב ב'

במסגרת המעורבות החברתית בחרת להתנסות בתחנה לכיבוי אש. את אוהבת את הצוות – רובם צעירים, נמרצים, מלאי הומור. כל רגע בחברתם הוא חוויה מעניינת. לפני שבוע, שמת לב שראש הצוות במשמרת הקבועה שלך מסתכל עלייך כל הזמן. הוא מוצא חן בעינייך, זה מחמיא לך מאוד שהוא מסתכל עלייך, אבל ברור לך שאין לזה סיכוי. זה נחמד, אך לא יותר מכך, הוא כל כך מבוגר בטח בן שלושים פלוס, ואת כל כך צעירה.

אתמול הוא ניגש אלייך והציע שתישארי אתו למשמרת לילה. הוא אמר לך שאת מוצאת חן בעיניו מאוד ושהוא ילמד אותך דברים שתינוקות צעירים בני גילך לעולם לא יוכלו ללמד אותך. את מבוהלת, את לא יודעת כיצד להגיב. מצד אחד, את מרגישה מוחמאת מאוד. אך מצד אחר, את פוחדת. עד כה לא היה לך קשר זוגי רציני, אפילו להתנשק את לא ממש יודעת. כל עוד הוא רק הסתכל עלייך זה החמיא, אבל כשזה נהיה לאמתי זה מבהיל. את לא יודעת מה

לומר ואיך להגיב. את חוששת שאם תסרבי, הוא לא יאפשר לך להמשיך להיות להתנדב במשמרת שלו, וזו השעה היחידה שבה את יכולה להגיע...

שאלות לדין

1. מה אתם מרגישים בעקבות קריאת הדברים?
2. מה דעתכם על התנהגותו של ראש הצוות?
3. האם זו הטרדה מינית או חיזור לגיטימי?
4. האם התנהגותו של ראש הצוות מקובלת ולגיטימית?
5. אל מי פונים? עם מי מתייעצים?

מצב ג'

במסגרת המעורבות החברתית הילה בחרה להתנסות בבית חולים. במחלקה שבה היא שובצה, יש מתמחה צעיר, חתיך ברמות. הילה מאוהבת בו ועושה הכול כדי למשוך את תשומת לבו. הבחור מחייך אליה בנימוס, אך נמנע מלהיות אתה לבד בחדר ולא נענה לחיזוריה.

הילה החליטה שעליה לדבר אתו ישירות, היא טלפנה אליו, וכשלא ענה החלה להפציץ אותו במסרונים. בשבוע שעבר הוא פנה אליה בלחש בצד, בשעה שהם היו יחד במחלקה, וביקש ממנה – בנימוס, אך בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים – שהיא תפסיק. הוא ציין שהיא ילדה חביבה, אך צעירה עבורו, ושהוא אינו מעוניין בשום קשר עמה. הילה נפגעה והמשיכה להתקשר ולשלוח הודעות ומסרונים לטלפון שלו ולמייל שלו וביקשה מחברותיה שגם הן תעשנה זאת כדי שהוא יבין שאותה לא דוחים.

שאלות לדין

1. מה דעתכם על התנהגותה של הילה?
2. האם לדעתכם זו דרך חיזור לגיטימית?
3. האם יש כאן עברה על החוק?

מצב ד'

במסגרת המעורבות החברתית בחרת להתנסות בבית זקנים. אתה מגיע לשם כל שבוע. יצרת קשר מיוחד עם גבר מבוגר, ניצול שואה. אתה אוהב לשמוע את הסיפורים שלו, והוא את שלך. אתה מלווה אותו כל שבוע לספרייה (הוא נעזר בהליכון), ולרוב אתם נוהגים לחזור לחדרו לשתות קפה חם ולפטפט או למלא יחד תשבצים.

הנכד שלו, בן עשרים ושמונה, מבקר אותו לעתים. לאחרונה, הוא החל להגיע כל פעם שאתה שם. בפעם האחרונה שהגעת, הנכד היה בחדר ואמר לך שסבו הובהל לבית חולים מאחר שחש ברע. בעוד אתה מתלבט מה לעשות, הוא ניגש אליך, מחבק אותך קלות, אומר לך כמה שאתה מושך אותו ומתחיל לעסות לך את הכתפיים.

אתה המום. אתה מבוהל, מבויש, לא יודע מה לעשות ואל מי לפנות. אתה חושש שאם תספר את זה יצחקו עליך ויאמרו שאתה הומוסקסואל או שילעגו לך שאתה כזה נמושה שאינך מסוגל להכות אותו.

שאלות לדין

1. איך הייתם מרגישים אילו היה קורה לכם דבר דומה? (בנים / בנות)
2. האם זה נראה לכם תקין?
3. מה אפשר לעשות? אל מי אפשר לפנות?

דין במליאה

המנחה יזמין את התלמידים לשתף תחילה בתהליך שהתרחש בתוך הקבוצות ובהמשך בתכנים שעלו:

- מה הייתה האווירה במהלך הדין בקבוצה?
- אילו רגשות עלו בדין?
- במה הסכימו חברי הקבוצה ובמה היו חילוקי דעות?
- האם היו הבדלים בין בנים ובנות בגישה ובהתייחסות לכל אחד מהאירועים?
- האם אפשר לנסח עקרונות שיחדדו את גבולות המגע הגופני המותר?
- אל מי פונים במקרה של חשד להטרדה מינית?

המנחה יציג את החוק למניעת הטרדה מינית (מופיע בהמשך).

- האם החוק חידש לכם משהו או הפתיע אתכם במשהו?
- האם משהו השתנה בהבנה שלכם את הנושא לאחר הכרת החוק?
- מהי הלמידה המשמעותית עבורכם במפגש היום?
- ציינו דבר אחד שביחס אליו שיניתם את דעתכם.
- האם אתם חשים שיצאתם מחוזקים יותר ביחס לדבר מה? פרטו.

מסרים ונקודות למחשבה שיעזרו בפיתוח יכולת התמודדות במצבים של הטרדה

- היו קשובים לתחושות לא נוחות ולא נעימות, סמכו על תחושות הבטן שלכם.
- גופכם הוא שלכם. אל תאפשרו לאחרים לעשות בו משהו בניגוד לרצונכם. היו אתם אדונים לעצמכם.
- אל תישאו סודות מעיקים לבד! פנו אל אדם שאתם סומכים עליו ושתפו אותו במועקה.
- גלו אחריות כלפי חבריכם. כשהם במצוקה, שתפו מבוגר שיכול לסייע.
- למדו להבחין בין מתנה לפיתוי ובין מתנה לשוחד. שניהם נובעים מכוונות לא-תמימות, שעלולות להזיק. היזהרו מהפח שטמון בהם.

למנחה

חשוב לסכם את הנושא בדיון עם התלמידים אל מי פונים ומתי. יש לציין כמה דמויות שיכולות לתמוך ולעזור, כגון: הורים, מחנך, יועץ, מנחה אחר שסומכים עליו בבית הספר, מנהל, פסיכולוג בית הספר וכד'. במקרה כזה, חבר או חברה יכולים להיות דמות מכילה, משתתפת ומבינה, אך לא די בהם כדי לעצור את ההתנהגות המטרידה – חשוב לפנות למבוגר שסומכים עליו שיוכל להשפיע ולקדם את הפסקת ההתנהגות הפוגעת.

יש לשוחח עם התלמידים גם על כך שלא תמיד קל להתלונן. לעתים קרובות, הנער או הנערה מאשימים את עצמם בהתנהגות של המבוגר המטריד וחוששים להתלונן. לעתים עולה בהם חשש שלא הבינו נכון את כוונת האדם המטריד וכו'. במקרים כאלה, על החברים שרואים ויודעים מוטלת אחריות לעזור לנער או לנערה המוטרידים ולהציג את הבעיה בפני מבוגר שיוכל לחשוב אתם מה הדרך הנכונה לפעול.

המסר המרכזי: למטריד אסור להטריד, בלא קשר למה שהמוטרד אמר או לבש או לדרך התנהגותו. סירוב הוא סירוב, ופירושו ברור וחד-משמעי!!!

כל מגע שלא בהסכמה, בשימוש במניפולציה, בכוח, בסחיטה או באיומים, הוא בניגוד לחוק.

חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח, 1998

חוק זה מטרתו לאסור הטרדה מינית כדי להגן על כבודו של האדם, על חירותו ועל פרטיותו וכדי לקדם שוויון בין המינים. אין הכוונה, בחוק זה, למנוע חיזור או להרתיע מפני יוזמה שכוונתה ליצור יחסים קרובים בין אנשים, לרבות יחסים אינטימיים.

הטרדה מינית והתנכלות

(א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

(1) סחיטה באיומים, כמשמעותה בסעיף 428 לחוק העונשין, כאשר המעשה

שהאדם נדרש לעשותו הוא בעל אופי מיני;

(2) מעשים מגונים כמשמעותם בסעיפים 348 ו-349 לחוק העונשין;

(3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד

כי אינו מעוניין בהצעות האמורות;

(4) התייחסויות חוזרות המופנות לאדם המתמקדות במיניותו, כאשר אותו

אדם הראה למטריד כי אינו מעונין בהתייחסויות האמורות;
(5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו,
לרבות נטייתו המינית;

(6) הצעות או התייחסויות כאמור בפסקאות (3) או (4), המופנות למי
מהמנויים בפסקאות המשנה (א) עד (ו), בנסיבות המפורטות בפסקאות
משנה אלה, גם אם המוטרד לא הראה למטריד כי אינו מעונין בהצעות
או בהתייחסויות האמורות:

(א) לקטין או לחסר ישע – תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או
טיפול, ואם טרם מלאו לקטין 15 שנים – גם בלא ניצול יחסים
כאמור, ובלבד שהמטריד אינו קטין.

(ב) למטופל, במסגרת טיפול נפשי או רפואי – תוך ניצול תלות של
המטופל במטפל;

(ג) לעובד במסגרת יחסי עבודה ולאדם בשירות במסגרת שירות – תוך
ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות;

הקושי בהגדרה

קיים קושי משפטי בהגדרת הטרדה מינית מאחר שלא תמיד קל לקבוע מתי עוברת התנהגות בעלת
אופי מיני את הגבול מתחום המותר לתחום האסור.

כמו כן, נשאלת השאלה מה ההבדל בין חיזור ורצון להתחלת קשר ובין הטרדה מינית.
על-פי החוק, התשובה היא: הסכמה ורצון חופשי של שני הצדדים. על-פי החוק: "כאשר האדם הראה
למטריד כי אינו מעונין בהצעות האמורות", והלה ממשיך בהתנהגותו – ההתנהגות תחשב להטרדה
מינית.

הטרדה מינית תתקיים גם במצבים שבהם קיימים יחסי עבודה או יחסי תלות, כגון: **עובד ומעביד**,
מנחה ותלמיד, **מתנדב וחונך**. מדובר במצבים שבהם מתקיימת היררכיה בין האנשים או במצבים
שבהם קיימים פערים משמעותיים בגיל ובשלב ההתפתחותי והקוגניטיבי בין הצדדים.
בכל מקרה, במצבים היררכיים כגון אלה שצוינו לעיל, יחסים אסורים, גם אם הם נעשו לכאורה
בהסכמה חופשית של שני הצדדים.